

DISTRIBUCIÓ DE BAETIS MUTICUS (S. ST.) I BAETIS MUTICUS INTERMEDIUS (EPHEMEROPTERA: BAETIDAE) A CATALUNYA

Maria-Àngels Puig *

Rebut: setembre 1982

SUMMARY

Distribution of the subspecies *Baetis muticus* (s. st.) and *B. muticus intermedius* (Ephemeroptera: Baetidae) in Catalonia

The presence of *Baetis muticus intermedius* in Catalonia is noted; this permits to extend the northern limit of the area of distribution of this subspecies. Its ecology is remarked.

Davant la darrera descripció feta per ALBA (1981) d'una nova subspècie de *Baetis muticus* LINNÉ, 1758, anomenada *B. muticus intermedius* n. ssp., ens hem trobat amb la necessitat de revisar tot el material collectat d'aquesta espècie, tant a Catalunya com a Andorra. Aquesta revisió ha remarcat la presència de totes dues subspècies al nostre país.

La distribució de *Baetis muticus* (s. st.) comprèn la riera de l'Avencó a la conca del Besòs, les rieres de l'Hospital i Aiguadora al Cardener, així com diferents cabals de la xarxa hidrogràfica andorrana (PUIG, 1980). Tanmateix, *B. muticus intermedius* l'hem trobada a la conca dels rius Anoia, Cardener i Foix.

Després de revisar les diferents dades físico-químiques de les zones habitades per totes dues subspècies, podem remarcar que ambdues viuen en aigües amb valors baixos de nodriments (fosfats i nitrats) i

ben oxigenades (taula I). Sembla que la distribució altitudinal de *B. muticus* (s. st.) es troba sempre per sobre dels 500 m i, fonamentalment, per damunt dels 1.000 m; mentre que *B. muticus intermedius* viu per sota de la cota mínima de l'altre subspècie, o sia, en altituds inferiors als 500 m.

Però la diferència fonamental de la distribució d'ambdues subspècies es reflecteix en comparar el caràcter del règim hídric dels diferents rius i rieres on viuen. *B. muticus* (s. st.) viu sempre en rius permanents, amb aigua corrent tot l'any. A l'inrevés, *B. muticus intermedius* l'hem trobada en rieres que resten seques a l'estiu o amb basses d'aigua arrecerada, com la riera de Pontons (conca del riu Foix) que té caràcter intermitent a l'estiu i manté una petita zona d'aigua corrent; l'hem capturada en aquesta zona a l'estiu, i més avall, a la primavera, mentre hi havia aigua a la resta de la riera.

* Departament d'Ecologia. Facultat de Biologia. Universitat de Barcelona. Avgda. Diagonal, 645. Barcelona, 28.

TAULA I. Valors dels diferents paràmetres físico-químics mesurats per ambdues subespècies; rang i valors mitjans.
 Mean values and range of variation of each physicochemical parameter for the two subspecies.

	Altitud, m	Temp., °C	Cond., µ-S	Fosfats, µg-at/l	Nitrits, µg-at/l	Amoni, ml/l	Oxigen, ml/l
<i>Baetis muticus</i> (s. st.)	533-1.500 1.105	1,5-19 10,4	61-560 332	0,144,0 1,04	0,0-1,02 0,36	0-0,02 0,01	4,2-7,3 5,95
<i>Baetis muticus</i> <i>intermedius</i>	325-550 397	10-21 14,7	297-2.992 1.116	0,01-2,6 0,80	0,0-1,21 0,47	0-0,50 0,08	5,4-9,3 6,30

Segons les dades ofertes per ALBA (1981), *B. muticus intermedius* presenta un comportament semblant al de la seva zona d'estudi (Serra Nevada, Granada), encara que la seva distribució altitudinal és més àmplia.

La distribució acceptada fins ara per *B. muticus* comprenia tot Europa, el nord d'Àfrica i el Pròxim Orient (PUTHZ, 1978). La troballa i la descripció d'aquesta subspècie i les dades de la seva ecologia recomanen una revisió del material del nord d'Àfrica, per excloure la possibilitat que aquesta nova subspècie fos la que estigüés representada en aquesta zona de distribució.

BIBLIOGRAFIA

- ALBA, J., 1981. *Efemerópteros de Sierra Nevada: Ciclos de desarrollo, taxonomía y ecología de las ninfas*. Tesis Doctoral. Universidad de Granada.
- PUIG, M. A. 1980. *Las larvas de los Efemerópteros y Plecópteros de la red hidrográfica andorrana. Su ecología y sistemática*. Tesis de Licenciatura. Universitat de Barcelona.
- PUTHZ, V. 1978. Ephemeroptera. In: *Limnofauna Europaea*. J. Illies, Ed. Stuttgart, Fischer: 256-263.